

Η ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΠΟΙΟ ΕΙΝΕ ΤΟ ΕΣΚΟΥΡΙΑΛ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ;

Τό 'Εσκουριάλ είν' ένα προάστειο πού βρίσκεται σέ σι-
ράντα περίπου χιλιομέτρων απόστασι από τή Μαδρίτη και
κοντά στο όποιο ύψώνεται τό υπέρλαμπρο παλάτι με τό
συνεχόμενο σ' αυτό άπέραντο μοναστήρι.

Τόσο τό παλάτι, όσο και τό μοναστήρι χτίστηκαν κατά
διαταγήν του βασιλέως Φιλίππου του Β' έπειτα από ένα
«τάμα» πού είχε κάνει σέ μιá μάχη, κατά τήν διάρκεια της
όποιας τό Ισπανικό πυροβολικό κατέστρεψε μιá έκκλησία
άφιερωμένη στον 'Αγιο Λαυρέντιο.

'Ετσι τό μοναστήρι χτίστηκε πρòς τιμήν του έν λόγω ά-
γίου, σαν άποζημίωσις, τρόπον τινά, για τήν καταστροφή
της έκκλησίας του. Τό χτίσιμο του παλατιού και του μο-
ναστηριού άρχισε τό 1562 και τελείωσε τό 1585, βάστηξε
δηλαδή 23 χρόνια, κατά τήν διάρκεια των όποιων διάφορες
θεομηνίες κατέστρεψαν επανειλημμένως τό έργο των έρ-
γατών.

Τά οικοδομήματα του 'Εσκουριάλ έχουν σχήμα σχάρας.
Αυτό άλλωστε σημαίνει ή λέξις 'Εσκουριάλ. Αυτό δε έγινε
εις ανάμνησιν του μαρτυρίου του 'Αγίου Λαυρεντίου, ό ό-
ποιος ψήθηκε ζωντανός, τό 258 μ.Χ., επάνω σέ μιá σχάρα.

ΤΙ ΗΣΑΝ ΟΙ ΓΕΝΙΤΣΑΡΟΙ;

Γενίτσαροι ώνομαζόντουσαν οί άνδρες ενός στρατιωτικού
σώματος στην Τουρκία πού αποτελούσε τήν ιδιαίτερα φρου-
ρά των Σουλτάνων. Αυτό τό έκλεκτό σώμα ιδρύθηκε κατά
τόν 13ον αιώνα και άπετελείτο από παιδιά ύποδούλων
στούς Τούρκους λαών (πρò πάντων 'Ελλήνων), τά όποια
οί δυνάσται άρπαζαν από τις οικογένειές τους και τά έξι-
σλάμιζαν. Οί Γενίτσαροι, άν και είχαν στις φλέβες τους
χριστιανικό αίμα, διακρινόντουσαν κυρίως για τό μίσος
τους και τις θηριωδίες τους έναντιών των χριστιανών.

Τό σώμα των Γενιτσάρων διαλύθηκε τό 1829 από τόν
σουλτάνο Μαχμουτ τόν Β' έπειτ' από μιá συνωμοσία πού
ώργάνωσαν έναντιόν του για νά τόν έκθρονίσουν. Είχαν
άλλωστε καταντήσει άνυπόφοροι πειά λόγω της άσυδο-
σίας τους και της παντοδυναμίας τους. Μετά τήν διάλυσι
του σώματος των, όλοι σχεδόν οί Γενίτσαροι συνελήφθησαν
από τόν ταχτικό στρατό και θανατώθηκαν σέ μιá πλατεία
της Κωνσταντινουπόλεως.

ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΑΓΓΛΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ ΜΥΘΙΣΤΟ-
ΡΙΟΓΡΑΦΟΣ ΡΟΒΕΡΤΟΣ - ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΣΤΗΒΕΝ-
ΣΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΑ ΕΙΝΕ ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ;

Ο Ροβέρτος - Λουδοβίκος Στήβενσον γεννήθηκε τό 1850
στό 'Εδιμβούργο της Σκωτίας και ήταν γυιός μηχανικού.
Όταν τελείωσε τις σπουδές του αναγκάστηκε, έπειδή ήταν
άσθενικής κράσεως, νά εγκαταλείψη τό ψυχρό και συνε-
σώδες κλίμα της Σκωτίας και νά καταφύγη στη Γαλλία,
όπου ή άτμόσφαιρα είνε πιό γλυκειά.

'Εκεί έγραψε δυό από τά περιφημότερα έργα του: «Στά
κανάλια της Γαλλίας» και «Στά βουνά μ' ένα γαΐδαρο».

Πήγε κατόπιν στην Καλιφόρνια, όπου έκτός από διά-
φορα έργα κριτικής, έγραψε και τό άριστούργημα του «'Η
Νήσος με τόν Θησαυρό», πού ή έπιτυχία του ύπήρξε τερα-
στία. 'Εγραψε κατόπιν διάφορα περιπετειώδη μυθιστορή-
ματα πού τόν έκαναν δημοφιλέστατο: τό «Μαύρο Βέλος»,
τόν «Δόκτορα Τζέκυλ και τόν κ. Χάυντ», τόν «'Αρχοντα
του Μπαλλαντρι» κλπ.

Κατόπιν, άνιώντας από τή ζωή και από τόν κόσμο, άρ-
χισε νά περιπλανάται στον 'Ινδικό 'Ωκεανό, ώς ότου τέλος
έγκαταστάθηκε στη νήσο Σαμόα, όπου έγραψε τό έργο

του «'Η 'Αγρυπνίες των Νήσων» και πέθανε σέ ηλικία 47
έτων άπάνω στην άνθισι της φιλολογικής του δράσεως.

ΤΙ ΑΠΟΚΑΛΟΥΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ «ΚΡΙ-
ΣΙΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ»;

Με τό όνομα «Κρίσις του Θεού» άποκαλούσαν κατά τόν
μεσαίωνα τις σκληρές και βάρβαρες δοκιμασίες, στις ό-
ποίες κατέφευγαν μερικά δικαστήρια για νά... πεισθοῦν
περι της άθωότητος ή της ένοχής ενός κατηγορουμένου,
όταν του έλειπαν ή ύλικές άποδείξεις.

'Η δοκιμασίες αυτές ήσαν πολύ όδυνηρές και θανάσιμες.
'Αν ό κατηγορούμενος τις ύφίστατο άγογγύστως και χω-
ρίς νά πάθη τίποτε, αυτό έσήμαινε πώς ήταν άθώος. 'Αλ-
λοιώς τόν έκέρυσσαν ένοχο και τόν κατεδίκάζαν στην προ-
βλεπόμενη ύπό του νόμου για τήν πράξι του ποινή.

'Ετσι, μεταξύ των άλλων, ανάγκαζαν τόν κατηγορού-
μενο νά βυθίξη τό χέρι του μέσα σέ ζεματιστό λάδι, νά στέ-
κεται επί πολλή ώρα άκίνητος σέ μιá έξαντλητική στάσι
Τις φριχτές αυτές δοκιμασίες τις κατάργησε ό άνθρω-
πιστς βασιλεύς της Γαλλίας Λουδοβίκος, ό κατόπιν άνα-
κληρυχθείς άγιος.

ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΜΕΝΤΕΛΣΟΝ;

Ο συνθέτης της μουσικής του «'Ονειρου Θερινής Νυ-
κτός» και πολλών περιφήμων όρατορίων, γεννήθηκε στο
'Αιμβούργο, τό 1809. Ο παππούς του ήταν ένας έξοχος φι-
λόσοφος στη Γερμανία κ' οί περισσότεροι από τούς συγ-
γενείς του ήσαν τραπεζίται. 'Ετσι ό μέλλον ένδοξος μου-
σικός γεννήθηκε μέσα σ' ένα περιβάλλον πλούτου και πο-
λυτελείας, όπου έξετιμάτο ιδιαίτερος ή τέχνη. Μά κι' ό
ίδιος, από πολύ μικρός, παρουσιάστηκε σαν ένα «παιδι-
θαύμα». 'Ετσι έμαθε σαν παιγνίδι τήν άρμονία και τήν άν-
τίστιξι και σέ ηλικία δέκα χρονών παρουσιάστηκε στο Βε-
ρολίνο κι' έπειτα στο Παρίσι, παίζοντας τά πιό δύσκολα
κομμάτια των μεγαλυτέρων συνθετών. Συγχρόνως συνέ-
θετε και πολλά δικά του μουσικά έργα.

Παρουσιάστηκε εκείνη τήν έποχή στο Γκαΐτε, κι' ό μέ-
γας ποιητής του έκανε τις κολακευτικότερες κρίσεις για
τό μέλλον του. 'Ωστόσο, ή πρώτη του όπερα, πού τήν ά-
νέβασε στο θέατρο σέ ηλικία 18 έτων, «Οί Γάμοι του Γκα-
μάς», δέν έσημείωσε καμμιά έπιτυχία. Ο Μέντελσον έγκα-
τέλειψε τότε τή Γερμανία για νά πάη στην 'Αγγλία, όπου
εϋθύς έξ αρχής ή συμφωνίες του έκρίθησαν ως άριστουρ-
γήματα. Πήγε κατόπιν στο Παρίσι, στη Ρώμη, στην 'Ελ-
βετία, ταξιδεύοντας σαν μεγιστάν, πράγμα πού του τό έ-
πέτρεπαν τά οικονομικά του μέσα.

Κατά τήν επιστροφή του στην πατρίδα του ίδρυσε στο Ντύσ-
σελντορφ ένα θέατρο, τό όποιο ήθελε ν' αφιερώση αποκλει-
στικά στην τέχνη. 'Εχασε όμως πολλά χρήματα στην έπι-
χείρησί του αυτή κι' άγανακτισμένος έναντιών των κριτι-
κών πού του είχαν έπιτεθή, έφυγε για τήν Λειψία κι' από
κει για τό Βερολίνο, όπου διήύθνε τή μουσική του βασι-
λέως της Πρωσίας.

Ο θάνατος της άδελφής του, τό 1847, τόν έβύθισε στην
πιό βαθεία μελαγχολία πού τίποτα πειά δέν μπόρεσε νά
τήν διαλύση και πέθανε από τόν καύμό του στο τέλος του
ίδιου χρόνου.

Τά κυριώτερα έργα του Μέντελσον είνε ή «'Ελισσάβετ»,
τό «'Ονειρο Θερινής Νυκτός», ό «Παύλος», ό «'Ηλίας» κτλ.
Μά εκείνα πού τόν κατέστησαν άθάνατο είνε κυρίως τά
μικρά του κομμάτια, όπως τό «Τραγουδι της 'Ανοΐξεως»,
πού άποτελούν άριστουργήματα άρμονίας και μελωδίας.